

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár: Az **Ötthon** havi melléklettel egészévre 7 frt
A **szeppradalmi** melléklet nélkül
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít f e

A tanyavilág rendje.

Bizony több éve már, hogy Szentesen egy rendőri szervezet kidolgozásán kísérleteztek, mely az egész közbiztonsági szolgálatot, a bel- és külterületen volt volna hivatott szabályozni és hogy ennek során a r a d i Kálman főkapitány előtt a tanyai kultúrközpontok létesítésének eszméjét, mint a szervezetbe beillőt megpenditettem, aminek keretében — úgy véltem akkor — a külterületi rendszert is a legalkalmasabb módon beilleszthető volt volna.

Az eszme megpendítésére a szegedi példa adott egyfelől impulzust, másfelől pedig az előttem sok esetben felhangzott panasz, hogy a tanyavilág adminisztrációja milyen nehézkes nálunk és már maga a külterületi kézbesítés kezdetleges mivolta is mennyi keilemetlenséget okoz sok esetben, — nem a hatóságának, mert az könnyen elveti az ilyesmi gondját, hanem a feleknek.

Szeged ugyanis, számolva a maga nagy kiterjedésű külhatára népességének jogos követeléseivel, amely épp úgy viseli a pótlódó súlyos terhét, mint a városi ember, már régebben létesített a külterületén ügynevezett tanyai kultúr-központokat, melyeken a tanyavilág népe együtt talál tanítót, kápolnát, hatósági és rendőrközeget, sőt az utóbbi időben már orvost is

szülésznot és a lelkiek ellátására papot is. És ezeken a kultúr-központokon akkor — mikor én azokat megismertem, a tanyavilágban állandóan kint lakó értelmes gazdaembert tettek meg mindég esküdtnék, olyant, aki a nép ügye-baját ismeri, akihez mindenki bizalommal fordul annyival inkább, mert hogy az állás fizetéssel sem járt és így az illető, akit e tisztre — mint tiszteletbeli állásra megtettek, annál inkább önzetlenül teljesithette abban a nemes hivatását.

Az idők folyamán azonban ez az intézmény Szegeden oda fajult el, hogy a kultúrközpontok esküdti állásai fizetési hivatalok lettek, melyeken a bentülők még talán mezőőri szolgálatot is teljesítenek, főleg pedig az uralkodó helyi pártnak tesznek korteszolgálatokat, ami nyilvánvalóan megrontója a tanyavilág patriálkális erkölcsöknek.

Egyik ottani laptársunk, a „Szegedi Napló” épp most ostozozza az intézménynek ezt az elfajulását, élesen rámutatva arra, milyen óriási a különbség a közigazgatás terén elmélet és gyakorlat közt és hogy milyen más valami a gyakorlati kivitelben, mint az elméletben, ahogy azt a népeletet az irodai ablaküvegen át ismerő hivatalnok s más urak kifundálják.

De a kultúrközpontok fentartásának eszméjével szegedi laptársunk se akar szakítani, sőt erősen rajta van,

hogy ezt az intézményt állítsák vissza a maga puritán egyszerűségében olyanul, amilyen kezdetben volt, hogy t. i. a tanyai esküdtiség ne fizetési, hanem tiszteletbeli állás legyen ismét és hogy a város azt a 10000 frtot, amibe az esküdtiségnek fentartása ma évenként kerül, fordítsa inkább a külterületi rendszert tökéletesbitésére.

Laptársunk erre vonatkozó indítványára a népelet helyes ismerésén alapul és sok gyakorlati érzékre vall és mert nálunk egyfelől most készülünk módosítani a város szervezeti szabályrendeletét, másfelől pedig az állategészségügyi körzetek alakításának kérdése is napirenden van, — talán nem végezetek fölösleges munkát, ha tervemmel újból előállok és a tanyavilág rendje érdekében is követelek, sürgetek valamelyes, a haladó kor igényeinek megfelelő szabályrendeleti intézkedést.

Ki vitázhatná el, hogy erre manap, mikor a közigazgatás ezer szállal kapcsolja magához az embereket minden családi és magánolgaik intézése közben is és amikor a fölöttünk való hatósági gyámokozás elgyszóiván a születésünktől a sirig elkísér bennünket, feltétlen szükség van.

Aki a közügyek intézésében bármi tekintetben is résztvesz, vagy csak élénk figyelemmel kíséri is a közigazgatás gyepezetének működését, rájön annak szükségességére, amit én sürgetek.

Hogy egyebet ne is említsek, számtalan esetben van kellemetlensége

TARCA.

Március 15-re.

Nagy idők, nagy idők bútakaró árnya
Borulj csak, borulj most erre a hazára.
Márciusi szellő lengesd meg a szarnyad,
Ihlesd meg a gyavát, ihlesd meg a bátrát.
Gyöngülő hitünket szüld újra erőssé,
Hanyatló erőnket tegyed ismét hössé.
Dobbanjon meg a szív. Mindenki szemében
Langzó szikra gyuljon, lobogó láng égjen!

— Álljatok meg hösök, álljatok egy percre,
Képetek a világ nincs: miért temesse.
Nem haltatok ti meg, éltek, ime éltek,
Egy újra nőtt haza mind-mind a tiétek.
Jertek ide, jertek, zúgó dalotokra
Fellangol a szívünk éggő csipebokra.
Hozzátok a kürtöt, hozzátok a kardot,
Énekeljétek csak, mit a vész viharzott.

Petőfi, Petőfi, zendüljön a hangod,
Szólj, beszélj a néphez, pendítsd meg a lantot.
Szaljjon a szívünkbe szabadság ígéje,
Langoljon tőle a magyar szive-vére.
Pendítsd meg a lantot, mennydörögve zengjed
Azt a nagy, azt a nagy, végtelen szerelmet.
— Tüzet nekünk, tüzet, abból a vulkanból
A szabadság fényes, piros hajnalból!

„Megcsörrent a bilincs.— Halljátok, halljátok?
Ki hordaná azt még, kinek kell rabátok?
Kinek dobbanna úgy csak egy szívverése,
Kinek kell szolgaság egyetlen ígéje?
Hallatára annyi tiszta, szent eszmének
Kinek ne ébredne keblében az élet
S ragyogó, tündöklő, fényes magasságba
Ne vágna lelkének minden szanyncsapása?”

Minek lemondani? Csak élni, csak élni,
Nyomorúságban is örökké remélni!
Tavaszi jöttén szedni a nyíló virágot,
Köszöntni élve az élő szabadságot,
Ki vérrózsákat dob szürke föld porába,
Tüzes csókot nyom a honvéd homlokára,
Halódó sziveket új életre ébreszt,
Oszlatja a felhőt, a legfeketebbet...

Kinek a magasból lassan aláhalni,
Annyi csillagmódra lassan is elmúlni?
Kihülne a szív is, a hang is kihalna,
El is borítaná enyészett nyugalma...
— Hatha megdörölné egy ének az égből,
Hol a felhők usznak, hol a mennybolt kékul,
Mi csak aludnánk lenn szomoruan, melyen?
— Oh, ha meghalunk is, a lelkünk csak éljen!

A lelkünk csak éljen, rázza föl az ének,
Aki csatázak közt szállott föl az ének,
Kit csupán egy magyar tudott mennydörögni,
— Rája a földet is hallád dübörögni —

A lelkünk csak éljen, soha el ne muljon,
A fénylő magasból alá sose hulljon,
Hallja meg, érte meg a legyzen hössé a kar
Ha majd újra zeng az ének: Talpra magyar

Nagy idők, nagy idők bútakaró árnya,
Borulj csak, borulj most erre a hazára.
Márciusi szellő lengesd meg a szarnyad,
Ihlesd meg a gyavát, ihlesd meg a bátrát.
Gyöngülő hitünket szüld újra erőssé,
Hanyatló erőnket tegyed ismét hössé.
Dobbanjon meg a szív. — Mindenki szemében
Langzó szikra gyuljon, lobogó láng égjen

Tüzet nekünk, tüzet, kardot is kezünkbe
Lelkesedés lángját aluvó szívünkbe!
Cikázson a villam, az égnek dörgése
Kialton bele a vész fürgetegébe.
Te meg nagy Petőfi, zendítsd meg a hangod,
Zugjon a viharba: pendítsd meg a lantot,
Szaljjon át felettünk bűgva, mennydörögve
Lelkesítő dalod, szaljjon mindörökre!...

Juhász Sándor.

Az előleg.

Micsoda szórakozása is volna egy kisvárosi leanynak. A kis Rózsika minden délután odaült az ablakhoz s ábrándosan nézett az utcára, mosolygva fogadva az ismerősök

a tanyavilág emberének abból, hogy valami adóügyben nem jut el hozzá idején az értesítés, nem is tudja hirtelenben kihez forduljon kint tanácsért és így lekésik a főlebbezési terminusról, amiből pedig sok esetben jelentékeny kára van. Vagy beidézük valamely hatósághoz és az idézést — a mai rendszer mellett csak olyan időben kapja meg, amikor terminusra megjeleneni lehetetlen, akármilyen kellemetlensége származzék is az elmaradásból.

Ezekért, meg sok ehez hasonló visszasságért a mai állapotnak kell valamit tennünk a tanyavilág rendje érdekében.

Nem szükséges, hogy ez érdeken mi az egész vonalon alkalmazkodjunk a szegedi mintából azokhoz, amik a gyakorlati kivitelben is jól beváltak. Így nem látom szükségét — legalább ma még nem — a kultúrközpontokon külterületi orvosok telepítésének, kápolnák, imahelyek építésének, postahivataltok létesítésének; ellenben úgy vélem, hogy ami külön költség nélkül megvalósítható, azt a tanyavilág helyes adminisztrációja érdekében életbe is kell léptetnünk; — ez intézmények körül aztán az idők folyamán kifejlődnek, kibővülnek az ilyen központok úgy is, a mindenkori szükségletnek megfelelően.

Így szükségesnek tartanám a tb. tanyai esküdti állások szervezését, melyek ellátására bizonyára minden ilyen létesítendő központban készségesen vállalkoznék valamelyik, állandóan kint lakó, értelmesebb, telvilágosultabb tanyás gazda.

Ezeknek az esküdteknek rendeltetnének alá első sorban a mezőőrök, de rendelkezésükre állának okvetlenül a lovas rendőrök is, a külterületi közbiztonsági szolgálatban. Az esküdtekhez expedíáltnak ki természetesen a tanyavilág népének szóló mindenféle értesítések, adó és egyéb ügyekben való névre szóló határozatok, valamint az idézések és utasításai szerint

üdvözlését. Olyan volt előtte a világ, mint egy panorama. Olyan minden percben más-más képet mutat.

Ha egy-egy ismerőse ment el az ablak előtt, önkéntelenül is feltamadt benne a kérdés, hova megy, mit fog csinálni. — az arcáról iparkodott leolvadni, vajjon jó vagy rossz kedve van-e. E kérdéseken gyakran órákig töprengtet a kis Rózsika és bizony sokszor adós is maradt a felettel.

Egyszerre ismerős lépéseket hallott, s kíváncsian hajlott előre, hogy megfigyelje, ki megy el az ablak előtt. Halvány szőke fiatal ember. Minden hónap elsején arra jön, néha hónapközben is. Rózsika már úgy megszokta, hogy szinte rosszul esnék neki, ha egyszer elmaradna. De sohasem maradt el, úgy látszik, pontos ember.

Rózsika már észrevette, hogy az a sápadt fiatal ember a hónap elsején nyugodt, boldog arccal megy el az ablak előtt. Szemeiből kedves derű sugárzik s néhány perc múlva ismét visszatér. Ilyenkor már nem is mosolyog, hanem nevet, kacag s a lépései oly sebesebb, magatartása oly izgatott, minő azoké szokott lenni, akiket nagy öröm ért.

De milyen mas a sápadt fiatal ember arca úgy hónap közben. Lesütött szemekkel, töprengő arckifejezéssel megy el az ablak előtt. Mi baja szegénynek?! A kis Rózsika sokszor órákig tanakodik e fölött, különösen ha visszafelé jövet még szomorúbb a fiú arca. Úgy

történik ezek leggyorsabb kézbesítése, valamint hogy nálunk tesz első sorban jelentést mezőrendőri kihágások eseteiről a mezőőr, akinek ily módon nem kellett minden esetben a városba bejönni jelentésselre, ami ma sok idejét köti le, mely alatt a rábizott határ őrizetlen marad. És ugyancsak ez esküdtekhez fordulna a tanyák népe apróbb ügye-bajaiban, hogy ott felvilágosítást nyerjen minden kérdésben, mely a magánéletet a közélettel kapcsolja szorosán össze.

Szóval, ha nem részletezhetem is egy újságcikk szűk keretében a városi közigazgatás mindazokat a vonatkozásait, melyek a külterület népének érdekében a mainál gyorsabb eljárást igényelnek, — azt hiszem az elmondottakból is szembeszökő: mi előny hárulna a tanyavilág rendjére ily külterületi kultúrközpontok létesítéséből, melyek az állattenyésztésnek — apaállatok ott leendő elhelyezésével — szintén hatalmas emelvényi lehetnének és amelyek megvalósítására önként kínálkozik most alkalmul az állategészségügyi körzetek létesítése.

Csak arra gondoljanak az illetékesek mindég, hogy a külterületen lakó gazda épp úgy izzad és görnyed a magas községi pótdadó sulya alatt, mint a városban lakó, anélkül azonban, hogy a helyi közigazgatás bizonyos előnyeit is hasonló mértékben élvezné és hogy ezek szerint kell valamit tennünk ez érdekében is.

Ha az lesz vezető gondolatunk, jobbra is kell fordulnia a tanyavilág rendjének.

— is. —

Ipari munkások adója. Az ipari alkalmazottak adójának kivetése és beszedése ügyében újabb leirat érkezett a kereskedelemügyi miniszertől, a szegedi kereskedelmi és iparkamarához. A leirat, mely sok részről tárgyalat kérdésre vonatkozik és közelről érdeklő a gyárosokat, iparosokat és kereskedőket, szó szerint a következő:

A napi sajtó egyes közleményeiből és az országos iparegyesületek a pénzügyminiszter

sajnálja ilyenkor, úgy szeretné meggyógyítani jószágos tekintetével.

Maga is csodálkozott egy napon, hogy eddig eszébe sem jutott, hogy megtudja vajjon ki lehet az a fiatal ember. Pedig úgy vágyódott tudni. Nemsokára meg is tudta. Mikor először vitték balba, látta őt s megkérdezte nevét egy barátjától.

Ujságíró volt. Aztán megtudta, hogy a sápadt fiatal ember a kiadóhoz szokott jarni az ő ablaka előtt, aki a szomszédokban lakott.

Három nappal a bal után ismét szomorúnak látta. Hónap közepe volt, s értett mindent. Élénk észével azonnal megmagyarázta megának, hogy elseje a fizetések napja, mely besugározza a fiatal ember arcát. Oh, édes elseje, bárcsak minden nap itt volna, mert akkor vidám az a sápadt arcú fiatal ember. Elseje után, ha az ablak előtt elmegy, bizonyára azért oly szomoró, mert az előlegkérés nem volt szerencsés kimenetelű. Ha visszafelé jövet derült az arca: — bizonyára kapott előleget. Hogy szereti ilyenkor a kiadót, hisz neki is örömet okozott az által, hogy a fiatal ember arcáról eltávolította a szomorúságot.

Még messze volt elseje és tudta, hogy előleget meg kért a fiú. Vajjon milyen arccal jön vissza? Oh, bárcsak adna neki a kiadó, hiszen neki van, és miért ne adna annak, akinek nincs. Oh csak jönné már vissza.

űröz intézett és pártolás céljából velem is közölt felterjesztéséből meglepetéssel értesültem arról, hogy a pénzügyminiszter úrnak a gyárakban és iparosműhelyekben alkalmazott egyének adójának kivetése és beszedése tárgyában 76875/98. számú körrendeletét, melyet az érdekeltek tájékoztatására a kamarának mult évi december hó 8-án 76279. sz. a. kelt leiratomban megküldöttem, az érdekeltektől iparos-körök feléértették, mert *újabb terhektől látszanak felni akkor*, midőn e rendelet pontos végrehajtása valójában az *eddiggi terhek könnyítését eredményezheti*.

Az érdekeltek tájékoztatása és megnyugtatósa céljából szükségesnek látom a kamara tudomására hozni a következőket:

Az 1875. évi XXIX. t. cz. 2. §-ának c. pontja szerint a gyárakban, kereskedelmi és ipar-üzletekben és vállalatokban alkalmazott segédek és segédmunkások csak akkor tartoznak az I. oszt. keretségi adó c. alsótálya szerinti adót fizetni, ha 40 forintnál több *havi díjat nem húznak*, vagy ha *darabszámra* dolgoznak.

Ugyanezen törvény 11. §-a szerint a gyári, kereskedői és iparos segédek és segédmunkások I. oszt. keretségi adóját a munkaadók fizetik, kiknek jogában áll az általuk lefizetett adót az illetők béréből levonni.

Szemben a törvény ezen világos rendelkezéseivel, melynek, *mi a törvény fennáll, érvényt kell szerezni*, annak végrehajtása során eddigelé kettős sérelem esett az érdekelteken.

Egyfelől ugyanis a fenti adó nem alá vonnattak olyan munkás-kategóriák is, melyek az idezett törvényszakasz taxatív felsorolásába nem esve, *adózási szempontból* napszamosoknak voltak tekintendők s így az 1883. évi I. törvény-cikk értelmében keretségi után meg nem adózathatók, minők a heti vagy tisztán napibor mellett alkalmazott munkások, másfelől pedig a munkaadóktól olyan munkások után is követeltetik az adó, kiket időközben elbocsátottak, illetőleg akik az adó befizetésének időpontjában náluk alkalmazásban nem voltak.

E kettős visszasságunk kívánja eléjét venni a fentidézett s hozzájárulással kiadott pénzügyminiszteri körrendelet, mely a gyárakban és iparos-műhelyekben alkalmazott *összes* egyének keretségi adójának kivetése és beszedése körül az eddigi szétszórt rendelkezéseket részben összefoglalva, részben a törvény helyes értelme szerint módosítva, egységes gyakorlatot kíván létesíteni.

E rendelet a jelzett visszasságot akként szünteti meg, hogy egyfelől a heti vagy tisztán *napi bér mellett* alkalmazott munkásokat *adózási szempontból* napszamosoknak tekintvén, a *keretségi adó alól teljesen mentesíti* s ezzel az *adóköteles munkások számát jelentékenyen csökkenti*, másfelől pedig *felmenti a munkaadókat*

Rózsika oly nyugtalan, a költést sem tudja folytatni.

A füleit odatartja egészen az ablakhoz hogy idejében meghallja a fiú lépteit. Sőt az egyik ablakszarnyat is kinyitja. Kihajolni nem mer, nehogy a fiatal ember észrevegye izgatottságán az érdeklődést, mert holtra meggyélné magát.

Ah, jön, jön . . . Hallotta lépéseit. Olyan izgatott volt, alig tudta magát visszatartani, hogy az ablakon ki ne hajojon. A léptek mindig közelebb hallatszórtak, egyszerre az ablakhoz ért a fiatal ember. Arcan családias, keserűség ült. Úgy megsajnálta Rózsika ebben a pillanatban, hogy egészen meglepedkezett magáról és gyorsan kihajolt az ablakon.

— Szegény, tehat családott! A fiatal ember a résztvevő hangra felpillantott s kissé zavarodottan állt meg az ablak előtt, melyből egy édes barna leányarc mosolygott feleje.

— De kisasszony, hát . . .

Amint megszólalt, a leány egyszerre megrázkódott, arca kipirult. Észrevette magát, de már késő volt, mert az újságíró közelebb lépett és mosolyogva szólította meg:

— Nem kaptam. De ön honnan tudja?
— Az arcáról — felelt a leány, s mosoly játszadozott rózsás ajkain.

Kincses Béla.

az időközben elbocsátott munkások adójának befizetése alól.

Természetesen mindazon kedvezmények, melyeket a rendelet így a munkaadóknak, mint a munkásoknak nyújt, a gyakorlatban csak úgy érvényesíthetnek, ha a munkaadók — kik az adó nem fizetése alól, míg a törvény fennáll, felmenteni nem lehet, elkészítik s pontosan beszovaltatják munkásaiknak a rendelkezés előírt névjegyzékét s az időközben elbocsátottakra vonatkozó változást kimutatást, mint a melyekre nemcsak az érdekeltek, de a kincstár érdekeinek megóvása szempontjából is szükség van.

Más tételre tartozik és talán megfontolást is érdemel az érdekeltés azon óhajta, hogy a kérdéses adó nem egészen elvörösítendő vagy legalább az adó nem közvetlenül a munkásoktól szedessék be.

Mindaddig azonban, míg az idézett törvényes határozmányok fennállanak, sem a pénzügyminiszter új, sem én nem nézhetek tetlenül az adó nem kivétele és beszedése körül mutatkozó s folyton panaszos jogzavart, melynek tartama alatt egyesek aránytalan adótelherrel sújtattak, mások az adó alól könnyű szerrel szabadultak, a kincstár közgei pedig fáradságos és meddő munkával terheltek.

E jogzavart megszüntetni van hivatva a fentidézett körrendelet.

Ha e körrendelet a munkaadókat szokatlan s talán itt-ott terhes munkával terheli is, ennek ellenszolgáltatását nyerik a fentvázolt előnyökben s nem kétkel, hogy a pénzügyminiszter úr, ha az indokolás szükséges leend, a lehetőség határain belül szívesen fog módot nyújtani arra, hogy a munka lehetőleg megkönnyíthessék, s a munkaadók a pénzügyi közegek felesleges zaklatásaitól megkönnyíthessék, mire nézve a pénzügyminiszter urat egyidejűleg a magam részéről is felkerem.

Ezek előrebocsátása után felhívom a kamarát, hogy a fentieket az érdekeltekkel közölni sziveskedjék, kifejezést adva egyttal azon várakozósnak, hogy a rendelet jó intencióját szem előtt tartván, a munkaadók úgy a maguk, mint munkásaik jól felfogott érdekeiben készséggel fognak közreműködni abban, hogy e jó intenciók a gyakorlatban meg is valósuljanak.

Allategészségügyi körzetek.

A mindenféle pusztító, járványos allategészségűk rettenetes sullyal nehezdednek az allattenyésztésre, még nagyobbab az állatfoglalomra és ennek révén természetesen a közgazdaságra is, melytől az allattenyésztés és foglalom el se különíthető.

Járvány fellépése esetén, az annak korlátozást célzó törvényes rendelkezések mód felett szigorúak és mai alkalmazásukban egyértelműek azzal, hogy egy-egy város vagy község akár egész éven át fel nem szabadulhat a határáz alól, mialatt természetesen, hogy egész jószágfoglalma szünetel és ami vagyona a gazdának labajószágban van, így évről-évre holt tőkéket hever, melyből soha egy krajcárt kiütni nem képes, sőt olyan holt tőkévé, mely önmagát emészti föl.

Gyakorlati példán bemutatva ugyan ma az a helyzet, hogy — ha Szentesen 3 udvarban lép fel járványos allatbetegség és mind egy tizedben, — annak következtében már a törvény szigorú rendelkezéséhez képest a város egész területét hatósági zár alá kell venni, tilalmis a jószág ki és behajtása, heticapion vagy országos vásáron kiállítása, — szóval, ez a eset megbénítja az egész jószágfoglalmunkát, kiszámíthatatlan karára a gazdának és szegényebb sorúknak egyaránt, kik talán épp akkor volnának leginkább ráutalva arra, hogy valamelyes jószágeladásból pénzlenjenek.

De nemcsak a jószágfoglalmat bénítják meg az ilyen 3—4 esetből keletkező zárlatok, sőt külhatárára nézve is pangásra kárhoztatják az egész gazdasági életet, ha bekövetkezik, — amint hogy tényleg többször be is következett már az az eset, hogy a külső és belső terület volt egymástól határázólva és bentről kifelé semmit nem szállhattak, de kintől be se, hacsak azt nem akarták megkockáztatni, hogy az egyszer igával bejött jószágot többé a zárlat ideje alatt a tanya

szentesen ne terelhessek, ami kivételten különben már a takarmányozás szempontjából is, miután a városi portaján egy gazda se tart fölös mennyiségű takarmányt.

Ezeket a viszás és mindenképen más állapotokon van hivatva segíteni a földművelésügyi miniszternek az összes törvényhatóságokhoz intézett az a körrendelete, mely arra ad utasítást, hogy a törvényhatóság területén amely városokban és községekben csak lehetséges, úgynevezett allategészségügyi körzetek létesíthessenek, amelyekben aztan külön e célra alkotandó szabályrendelet szellemében teljesíthetnek az allategészségügyi szolgálat és eszközöltetnének, a felmerülő szükséghez képest — járványos allatbetegségek ellen való övintézkedésként, a kerületi zárlatok.

Jól értsük meg: a miniszteri rendelet nem mondja ki kötelezőnek az allategészségügyi körzetekbe tagolást egyetlen városra, községre és ezek határára nézve sem. De ahol ily tagolás lehetséges, a saját jól felfogott érdekeiben cselszák az a város vagy község, mely azt keresztül is viszi, mert ennek olyan szembeszökően sok a gazdasági előnye és annyi haszonnal jár, hogy — ha a körzetbe osztás kerül is némi kiadásba, ez busasan megtalálja a haszonban, közvetlenül bar — a fődözlet.

Gyakorlati példa világítja ezt meg legjobban. Feltéve, hogy a körület egy körzetben konstatáltak a járványos allatbetegség fellépését, — ez esetben csak a terület körzetét veszik hatóságizárlalá. A körület többi része szabadon közlekedhetik a várossal, szabadon megtarthatók a hetic és országos vásárok is, mert csak abból az egy kerületi körzetből nem hajtják a tők fel ezekre a jószágok. Es megfordítva is ugyanez áll. A vásártér, vasúti marharakodó, belterületi dógtér és rakodó kert külön körzetbe osztatván, melyhez mindenfelől szabad út van hagyva, még a város belterületén — levő egy-egy körzet zár alá helyezése se gátolná a szabad jószágvásártartást, csakis annyiban, amennyiben éppen a zár alatt levő belterületi körzetből volna tilos a jószágnak vásárra hajtása vagy vasúton való elszállítás.

Szegeden már megtörtént úgy a város belterületének, mint nagykiterjedésű külső határának ilyen allategészségügyi körzetekbe tagolása, sőt megalkották már az erre vonatkozó szabályrendeletet is. Hódmezővásárhelyen ez a munka most van folyamatban. Varmegyénkben pedig Csató Zsigmond dr. alispán Szentes, Sövényháza, Derekenyháza és Magocs határait itélte ily körzet alkotásokra alkalmasoknak és ez érdeken leírván — egyebek közt Lakos Imre dr. polgármesterhez is, ennek eredményeként Egreszi Péter allami kerületi allatorvos — a polgármester egyes felhívására — a f. hó 9-én járt nálunk a körzetbe osztás ügyében tárgyalásokat folytatni, melyek csütörtökön délután, a városi tanácssteremben megtartva, eredményre is vezettek.

A tárgyalásokon a város részéről a polgármesteren kívül részt vettek: Novobaczky Gyöző gazd. tanácsnok, Aradi Kálmán főkapitány, Hunfalv Jakab megyei és Kardos Jenő városi allatorvosok, továbbá Csúcs Antal, Kalmán Mihály és Kátai Paljános.

Abban, hogy a miniszteri rendelet Szentes város végrehajtsa, egyhangú megalapodás történt, annyival inkább, mert az egész végrehajtás csak annyi anyagi terhet ró a városra, hogy minden külterületi körzetben egy-egy külön dógtér kell létesíteni, amire, — a kerületi allatorvos nyilatkozata szerint — mintegy 400—400 négyszögölnyi terület kisajátítására volna szükség 5 körzetben.

Azutan mgállapították a körzeteket is a következőkben.

I. körzet: a vasúti marharakodó, az allatvásártér, közvágóhid, nj dógtér és a rakodó kert.

II. körzet: A III. és IV. tized, berekhat, bereklapos és berek.

III. körzet: Az I. és II. tized, az alsórétnek a kongóúttól jobbra eső része, Hékd és a ref. középtemető.

IV. körzet: Az alsórétnek a kongóút bal felén eső része, a szegvári határig.

V. körzet: Felsőrét, Jaksor, Kis- és Nagytóke és Nagyhegy a kun-szt-mártoni úttal határolva, a városig.

VI. körzet: Vekerzug, Kajaán, belső-Ecsér, Szt.-László, Vekerhát, Veszegyháza s a nagyonyos felsőrésze. Külső határa a szt-mártoni és szarvasi út, ez utóbbi beágazásáig.

VII. körzet: Külsőecsér, Búsér, Mucsihát, Eperjes, Nagy- és Kis Királyság, királysági járandóság, egyfelől: a fabiani határig, más felől az aradi útig.

VIII. körzet: Lapistó, Dónát.

IX. körzet: Fertő és a nagyonyos alsó vége s a derekgyházi oldal.

Ez a beosztás teljesen megfelel a város bel- és külterülete topografiai fekvésének és annyiban mindenesetre a leggyakorlatiasabb, mert minden körzetnek szabad és alkalmas marhahajtó út tart nyitva a városához és különösen a vásártérhez, vasúti rakodóhoz, és takarmánykerthez való közlekedésre.

Bizonyos tekintetben azonban mégis javításra szorul ez a beosztási terv, mert nézetünk szerint a mai visszasságok csak úgy lesznek gyökeresen kiküszöbölhető, ha a két körzetbe osztott belterülethez a külterületből, az alsó és felső csorda és csürhejárások kivételével, egy talpalatnyi föld se lesz csatolva. Elkell hat kapcsolni a berki szőlőt a II. körzettel, nézetünk szerint a IV-ik, vagyis alsórét körzethez, még ama kellemetlenség árán is, hogy a III. és IV. tized zár alá vétele esetén a berki lakosok, a Kurcán és alsórétet át, vagy Szegvár alá kerülve volnának csak képesek jószágukat a szentesi vásárra hajtani. Mert megfordítva, — ha az elég sürüüpepeségű berek csak 3 udvarán lépne is fel ragados allatbetegség, ez a mai beosztás mellett az egész III. és IV. tizedbeli városi belterületnek és az alsó csordajárásnak is zár alá vételét vonná maga után, ami nyár szakán egész tejjgazdaságunkat és tehenciat legteljesebb bántánna meg.

Ugyanez áll a III. körzethez nézve is, melytől az alsó rétnek a kongó út jobb oldalára eső részét, és a hékdői szőlőket az előbb felsorolt okokból okvetlenül át kell csatolni a felsőréti V-ik körzethez.

E javítások eszközése után pedig csak az volna kívánatos, hogy a körzetbe osztás gyakorlati kivitelben is mielőbb megtörténjék, mert ez — mint már mondtunk — kiszámíthatatlan közgazdasági hasznót fog maga után vonni.

Ujdonságok

Szentes, 1899. március 12.

— **Műtanrendőri bejárás.** A szentes-aradi törvényhatóság út múttá épülő szakaszának fedő-kőanyag szállítása céljából, a szentesi vasútállomás útmenti átjárójától ágaztatva, a kissebesi kőbánya részvénytársaság mint útépitési vállalkozó által építtetett munkavagány műtanrendőri bejárását, Barvics Albert miniszteri tanácsos vasúti és hajózási felügyelő a f. hó 14-re tüzte ki s erről a vármegye alispánját hivatalosan értesítette. A bejáró küldöttség gyülekező helye a szentesi indulóház. Varmegyénk részéről Csató Zsigmond dr. alispán vesz részt a bejárásban, továbbá az államépítészeti hivatal valamelyik mérnöke.

— **A gazd. egylettől.** A csongrád megyei gazdasági egyesület ma délután fél 4 órakor igazgató választmányi gyűlést tart a saját helyiségében, mely alkalommal a választmány az az évi rendes közgyűlés megtartása tárgyában intézkedik és bizonyosan tárgyalni fogja a részes-szerződésék ügyét is.

— **Matiné március 15-re.** Mint már régebbi idő óta állandóan, a szentesi dalegyület ez évben is matinéval ünnepli meg március 15 nek évfordulóját. Az ünnepélyt ezúttal is délelőtt 11 órakor tartják a vármegyei nagyteremben és az ünnepi beszédet ez al-

kalommal B e r e z Sándor dr. főgimnáziumi tanár tartja, míg T a s n á d y Antal dr. alkalmi költeményi szavall. Ezt megelőzően és végzetül a delegyület ad elő hazafiás ének-számokat. Az egylet ünnepei iránt rendezése olyan nagy az érdeklődés, hogy ezúttal se szíkeség a szerdai matinéra a közönség figyelmét külön felhívunk.

— **Egyházi tisztújítás.** Az evangélikus egyházközség f. hó 12-én, ma délelőtt 10 óra körül tartja rendes évi közgyűlést, melyen a meghirdetett tárgysorozat kapcsán a gondnok is választás alá esik. A presbitérium erre az állásra M o l e c z Lajos jelenlegi gondnokot, továbbá K o l p a s z k y Lajos és A b a f f y László érdemes egyháztagokat jelölte s e hármas jelölés alapján történik a választás. A gyűlést istentisztelet után, az egyház iskolai tantermében tartják meg.

— **Allamjuttalom a trachomarovosoknak.** A belügyminiszter 550 frt állami tiszteletdíjat utalványozott a vármegyénkbeli trachomarovosoknak és erről a f. hó 10-én érkezett leiratban értesítette a vármegye alispánját. A miniszteri rendelet rendelkezéséhez képest. ez összegből L á s z l ó Vilmos dr. Szentesi városi főorvos 150 frtot, B e n e d e k József dr. Csany községi orvos 150 frtot, B e c k Nándor dr. Horgos községi orvos 150 frtot és N a g y Miklós dr. dorosmai trachomarovos 100 frtot kapnak.

— **Egy lőkes: másfélvi börtön.** Rejtélyes baleset történt a múlt évben Mindszentes, melynek emberélet eset áldozatul. K o r o m Balázs, aki sűrűn hódolt a szesz italok élvezetének, egy korcsmázásból hazamenet az utcán találkozott a bandával és torszakadástól rákiáltott a muzikusokra:

— Húzd rá, cigány!

A cigány persze nem húzta rá, ami annyira felkortyította K o r o m Balázst, hogy nekirontott a cimbalmosnak és letépte a földre.

A banda egyik fiatal tagja, L á s z l ó István sietett társa segítségére és úgy találta meglődni az erőszakoskodó embert, hogy az menten befordult az árokba. Onnan kiténfergett aztán valahogy, de egy hétre az eset után K o r o m Balázs meghalt. Az orvosi vizsgálat nem volt képes határozottan megállapítani, hogy a halál a szenvedett árokba esés következtében állt volna be és a szege di törvényszéknek is munkát adott a f. hó 9-iki végtárgyaláson ez a rejtélyes baleset.

Egy tanú azt vallotta, hogy L á s z l ó az öklével szemén is vágta az árokba bukó embert. — K o r o m a n y o s Benő dr. védőügyvéd a vádlott felmentését kérte, ellenben a kir. ügyész halálát okozó súlyos testi sértes miatt kívánta a megbüntetését.

A törvényszék végre, hosszas tanácskozás után, m á s f é l v i börtönre ítélte a vádlottat, ami ellen úgy ez, mint az ügyész föllebbezést jelentettek be.

— **Utmutatás a szőlőművelésre.** Egy meglehetősen terjedelmű ilyen című kötetet adott ki a földművelésügyi miniszter, melyet mindenki, akinek szőlőművelése van, haszonnal forgathat, mert nem csupán a szőlőművelésre ad gyakorlati útmutatásokat, de a szőlőtelepítés, berendezés módjait, a szőlőbetegségek kiküszöbölésének eszközeit és azt is alaposan tárgyalja, milyen talajban mely szőlőfajok termelhetők a legsikeresebben és a legtöbb haszonra való kilátással. A sok gyakorlati érzékkel megírott kötet a gazdasági egyesület titkári hivatalában 50 kr-ért meg-

szerezhető. Lelkészeknek és tanítóknak pedig, ha ez iránt levélben hozzá fordulnak, ingyen küldi meg a könyvet a nevezett minisztérium.

— **Lemondó h. anyaönnyvezető.** Csak az imént nevezte ki a belügyminiszter K i s s Pált szentesi h-anyakönnyvezetőnek, a nevezett hivatalosan még el sem foglalta az állást és ime — mint értesülünk — máris bejelentette az alispánnál, hogy a kinevezést nem fogadja el. illetve az állásról lemond. Elhatározásának indító oka az, hogy ipa, P á h á n y makói fakereskedő a napokban elhalt, valószínűleg ezt a fakereskedést veszi át K i s s Pál és így Szentestől elköltözik.

— **Feltékenység a sirón túl.** Az élet, mely bőségesen szolgál hajmeresztő drámákkal, nem igen termel minden nap olyan megrázó sorstragédiát, amilyent C s i z m a d i a János földink a napokban Csorváson megselekedett. A nevezett néhány év előtt még egyik legügyesebb és legkeresettebb asztalos iparosunk volt, aztán hogy lábbaja gyötörte és a mesterséggel felhagyni jól kénytelen, előbb itthon nyitott korcsmát, majd Csabára költözött, honnan másodsor nőszült, egy viruló szép leányt véve feleségül.

Csabáról a házastársak Csorvára költöztek mint csárdabérlők. Itt aztán C s i z m a d i a János, aki nagyon szerette a feleségét, már régebben foglalkozott a gondolattal, hogy életét elemézi, mert úgy vélte észrevenni, hogy az asszony nem viszonozza az ő szerelmét kellő hűvvel.

— Eleméstem magamat, mondogatta gyakran; de attól félek, hogy holtom után a feleségem máshoz megy nőül. És még a sirban se találnám nyugtomat e gondolattal, Mikor azonban öngyilkos szándékát már jól megérlelte, pokoli gondolat cikázott át az agyán. Mitem sejtő feleségéhez azzal közeledett, hogy megöleli, de ezenközben a szép asszony arcát hirtelen bekente oltott mésszel.

— Legyen olyan csunya, hogy undorral forduljon el tőle mindenki és meg ne kívánja senki.

Csizmadiáné, miután arcát marta a mész, jajveszékelve futott ki a pitvarból a kúthoz, hogy megmosakodjék. Férje pedig felemelte a cseléd előtt a palinkás üveget és rakószöntött:

— Kőszöntelek a másvilágból, mert meghalok!

És kiivott előbb fél liternyi palinkát, majd valami szert vett be. Mire a megrémült asszony visszasietett hozzá, már haldokolt, de utolsó szava ekkor is az volt:

— A másvilágon se lesz nyugalmam, ha mást fogsz még szeretni!

Mi volt a szer, ami megölte: hozzátartozói nem is gyanítják.

— **Egy törekvő iparosról.** Szentesi iparosaink közt bizony sok az ügyes mester a maga szakmájában és főleg asztalosiparosaink közt kerül nem egy jeles erő. Ezek közé tartozik kétségtelenül ifj. S z a t h m á r y Pál is, akit a milleniumi kiállítás szűrije és kitüntetésre méltatott egy általa kiállított remek mű- könyvszekrényért. Ifj. S z a t h m á r y Pál most Z s o l d o s Ferenc gyáros megrendelésére egy egész mennyasszonyi házbereendezéshez való bútort készített remekbe, melyet — mielőtt rendeltetése helyére, Komáromba elszállítának — ki fog állítani a piactéri Haris ház egy üzlethelyiségében, március 15-én, hogy így alkalmal legyen tehetségét a közönségnek bemutatni. E bútorkiállításra örömmel hívjuk fel olvasóink figyelmét.

— **Ki a legény a csárdában.** Mindszentes történt az eszt. D u l i c s e k Balázs és István betértek egy korcsmába és bizony alaposan benyakaltak már a buckaiból, mikor J a k s a Lajos néhány cimborájával ugyan-

abba az ivóba benyitott. Ez utóbbiak közül aztán P a p p Ferenc átment egy kis tereferére a Dulicsék-fűk asztalához és addig időzött ott, hogy J a k s a végre rászólt: »Ugyan ne beszélges annyit, hanem gyere ide inni.« — Ebből előbb haragos vita, majd szóról-szóra veszekedés és bicskázás keletkezett, amiért aztán most a szege di kir. törvényszék a D u l i c s e k testvéreket 6—6 heti fogházra ítélte el.

— **Március 15-én,** az 1848-ki dicső szabadságharc évfordulóján a szentesi kereskedők egylete is rendez, tarsascsorával egybekötött emlékünnepet, a körhelyiségben, melyre az elnökség hűgyeket is meghívott, hogy így az estélynek családias jellege legyen. Az egyleti szolga útján körözött ivem már eddig is aláírta részvételét a kereskedők nagy része és miután az egyleti helyiségben kitett ivem is szépen szaporodnak az aláírások, remélhető, hogy a nagy nemzeti ünnepet itt is az alkalomhoz méltóan fogják megülni.

— **Én vagyok én!** Egy éjjeli idill utolsó epizódja játszódott le f. hó 9-én délelőtt a szege di törvényszék előtt. A tél elején történt Dorosmán, hogy M a t o s János derekasan beszédközbe botorkalt hazafelé az éjjeli órákban és hatalmas kurjongatásokkal zavarva fel az utcák csendjét, rózsa kedvének szabad folyást engedett. Sz i l á g y i János és Sz a l a y József cirkáló rendőrök csendre intették a legényt és a nevét kérdezték, mire az hatalmasan kivágta: »En vagyok én! Persze a rőndér urak ezzel a felvilágosítással nem érték be, hanem bekisérték M a t o s t, aki jó ideig hűselhetett a fogságban, mert ki-kerülve, személyes szabadság megsértése miatt tett panaszt a két rendőr ellen, kiket most a törvényszék 2—2 havi fogházra ítél, mely ítélet ellen föllebbeztek.

— **Meghalt az idegenben.** Az aradi vármegyei kózkórház gondnokságtól értesítés jött a kapitánysághoz arról, hogy ott E l e k e s Matyas szentesi illetőségű ember a napokban a kórházban meghalt. A gondnokság arra kéri a kapitányságot, hogy erről a nevezettnek rokonait értesítse.

— **Felvétel a javítóintézetbe.** A belügyminiszter F r ä n k Lajos szentesi fiúnak, öv F r ä n k Samuél fiaának a székesfehérvári országos javító intézetbe való felvételét megengedte és erről a vármegye útján a nevezettnek édesanyját leiratban értesítette.

— **Talált arany zeusu.** H o l l ó Péter, a Tóth Balint csizmadiamester tanonca, még január hóban talált egy szivalaku kis arany fityéket a V a r g a Benjamin háza előtt, Minthogy a kis szuszunk eddig nem került reklamáloja, a megtaláló most a rendőrségnél helyezte letétbe, ahol jogos tulajdonosa átvetheti.

— **Piaci verekedés.** A f. hó 9-én reggel nagy csődület a piactéren. A b e l János meg K o v á c s Antal polgártársak akaszkodtak össze szóról-szóra, majd bírokra, majd korára és természetes, hogy ennek a látványosságnak, mely ingyen mulattatást kínált, sok nézője került. J u d i k István rendőr, az aznapi piaci inspekciós a piaci verekedésről jelentést tett a kapitányságon, hogy a közbotrányt előidéző két atyafi ellen megindítsák a kihágási eljárást.

— **Vásárok.** A szomszédos Hm. Vásárhelyen f. hó 18, 19 és 20-án, Halason pedig 19-én, és 20-án lesz az idei tavaszi országos vásár megtartva. Vészmentes helyekről mindkét vásárra szabad mindenféle jószágfelhajtás.

* **Hangok a közönség köréből.** Kőszönőirat Amerikából, az eredeti levél szövegről fordítás. Wilhelm Ferenc gyógyszerész úrnak Neunkirchen, Ausz Austria. — New York 1898 május 18. Jó uralom! 1895. november 12-én kőszvényben úgy megbetegedtem, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolc hónapig kelle egy helyben fektüdnöm, képtelen voltam megmozdulni; testsúlyom 175 lbs-ról 130-ra csökkent, jelét a borzasztó kínok, miket az évek alatt elszenvedtem. Nem mulasztottam el jóformán semmi gyógymódot, amiről hallottam villamosságot, kenőcsöket, törökfürdőket, de semmi orvos és gyógyszer nem segített és végre

is utolsó kezelő orvosom kijelentette, hogy többé nem fogad el pénzt, mert hiábavaló kiadás. Ekkor találkoztam egy barátommal, akitől Wilhelm-tiátritikus és anti-reumatikus vérsztító teajáról hallottam, hogy az kitűnő szer a köszvény ellen. Elmondtam neki más gyógyszerekkel való kísérleteim és hogy kevés a bizalmam. Ugy látszik, mintha a sors akarta volna erre, hogy önnök írjak és szívem remélte, hogy létezik még számomra segítség. És meggyőződtem róla, hogy tényleg létezik. Nem irhatom le az utóbbi három évben elszenvedett gyöttrő fájdalmaimat; de most már nem érzem ezeket és úgy érzem, mintha újra születtem volna, mire se becslésem a világ minden kincsét a Wilhelm-féle anti-reumatikus és anti-reumatikus vérsztító tea mellett. Sziveskedjek nekem forduló postával a teából ismét 12 csomagot küldeni. Minden jót és hosszú életet kívánok önnök, teljes tisztelettel: Gordon M. József, 119 Orchard St. New York, amerikai egyesült államok. A tea minden gyógyszerertárban kapható.

III.

* **A fogak és száj ápolására** már annyi mindenféle szert ajánlgattak, hogy a közönségnek nehezebb csik, ezek közt a legjobbat és legegyszerűbbet kikeresni. Pedig igen fontos dolog ily szernek helyes kiválasztása, minthogy egyes ily szerek hatalmas anyagokat is tartalmaznak és úgy a szájuégre, mint a fogakra határozott befolyást gyakorolnak. Ezek közé tartozik a többszörösen alkalmazott hipermangánsavas káli is, mely vigyázatlanul használva könnyen idezi elő az ajkak és szájuégre ekcémáját és megtámadja a fogzománcot is. Teljes biztonságot tehát csak az általánosan ismert és jónak kipróbált fogtisztító szer, a Sarg-féle Kalodont nyújt, mely több mint 10 éves közhasználat után több millió esetben bizonyult kitűnőnek. E szer rendes használata mellett a száj felülmulhatlanul kellemesen felülőd és a fogak épségben, a legtisztábban maradnak meg.

* **Ki akar egyenes önkéntes lenni!** Bizonyára van olvasónk között akárhány fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debreczenben már évek óta sikeresen működik a kitűnő hírnévnek örvendő Lichtblau Albert-féle katonai előkészítő iskola (felügyelő Mayer Adolf, cs. és kir. őrnagy) melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészítésükre való tekintet nélkül megszerezhetik az egyenes önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld az igazgatóság (1.)

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott ez úton is köszönetet mondok mindazoknak, kik szeretett férjem temetésén jelenlétükkel fájdalommat enyhítették, — úgy-szintén azoknak is, kik a kocsikat szivesek voltak küldeni.

Szentes, 1899. március 11.

Özv. Kurca Gyuláné.

Meghívó.

A szentesi függetlenségi és 48-as Kossuth-kör f. évi március hó 12-én, d. u. 3 órakor, saját helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a t. tag urakat ezennel meghívom.

Szentesen, 1899. márc. 3-án

Dr. Vecseri Sándor, Csics Lajos, jegyző, elnök.

Tárgyak:

1. A kör 1898. évi működéséről elnöki jelentés.
2. A költségvetés megállapítása és a számadások megvizsgálása.
3. A múlt évi számadások megvizsgálásáról szóló jelentés, az ennek folytán Szőke István pénztárnok ellen megejtett vizsgálat eredménye, az erről szóló választmányi határozat és az ellen Fábán Tóth István által bejelentett fölébebesz.
4. Esetleges indítványok.
5. Tisztikar és választmányi újra alakítása.
6. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.

Irodalom.

A legboldogabb nép a föld hátán mégis csak a magyar; s ezt annak az áldott jó kedélynek köszönheti, mely örömben, búban mindig megtalálja a lélek orvosságát. A magyar szereti a könyveket; a jól szerkesztett lapokat, s hogy olvasó közönségünket tájékoztassuk, egyik legjobb és legolcsóbb szépirodalmi heti lapunkra hívjuk fel figyelmét — a »Képes Családi Lapok«-ra, mely évi 6 frt előfizetésért a legtöbbet s csupán jó nevű író tollából erdelt cikket közöl. E mellett annak, ki az évi 6 frtnyi előfizetéssel még 80 kr csomagolási és postaszállítási költséget küld, még négy; aki 3 frt fél évi előfizetéshez még 40 krt csatol két, s aki a negyedévi előfizetéshez még husz krt mellékel, annak egy regényt küld ingyen és bérmentve a kiadóhivatal Budapest V. Vadasz u. 14 sz. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal.

Uri emberek a címe Milkó Izidor szabadkai író-társunk legújabb kötetének, melyet a kiváló tárcáiról most bocsát ki előfizetés útján. Tarsadalmi irányú dolgozatai egy java részét gyűjti össze a szerző és cím alatt egy kötetbe, mely a következő 16 rajzot tartalmazza: Uri emberek. Comme il faut. A becsület. Pertu. Lovagiasság. Tarsalgás. Szalon. Szeretreméltóság. Pietyka és moral. A játékos. A kártya. Nőösség. Vén leányok. Antiszemik. Az évés művészcse. Könyvvásárlás.

A díszes kiállítású kötet március hó végén jelenik meg, előfizetési ára 1 frt., mely összeg a szerző nevére, Szabadkára küldendő be előre, minthogy a könyv bolti ára nagyobb lesz.

Előfizetéseket különben, jeles író-társunk könyvére, lapunk szerkesztősége is elfogad és továbbít.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonatózsd. (Bpest, márc. 11) Effektiv búza ma úgy a malmok, mint a spekuláció részéről el volt hanyagolva, mincké következtében a tulajdonosok, korlátozt forgalom mellett, kénytelenek voltak az árakból 5—7% krt elengedni. Ugy látszik, hogy a szövetkezett hausse-part következtessen az a taktikát követi, hogy az effektív búza árat délelőtt lenyomja, hogy ez által újabb szállítmányokat tavol tartson innen. Ebben a taktikában a malmok szorgalmasan támogatják a hausse-partot úgy, hogy csak délfel kezdének működni, felhajtva a határidőbúza árat.

Népesedési mozgalom.

Születtek: Balog József, Szilágyi Sándor, Száraz Etelka, Labancz Eszter, Gal Mária, Dósi Molnár Piroksa, Tokai Janos, Pető Erzsébet, Csala József, Hajós Jusztina, Ferencsik József, Kereszturi Terézia, Kis Lajos, Laki Imre, Kadáncz Sándor, Gal Jusztina, Sarádi Erzsébet, Szűcs Imre, Adam Matyas, Töröcsik Rozalia, Vida Anna, Földvári N. Lajos.

Elhaltak: Molnár Margit 3 nap, születési gyengenség, Kurcz Gyula 32 év, tüdővész. Orosz Julianna 1 hó, bélhurut. Csanyi Borbála 50 év, szivbillentyű elégtelenség. Gombos Anna 43 év, szivbillentyű elégtelenség. Takács László 65 év, agyszélhűdés. Kajtar Erzsébet 3 hó, bélhurut. Dósi Molnár Piroksa 3 nap, születési gyengenség. Német Sándor Mihály 5 hó, tüdő hurut. Nótári Pál 35 év, szivburoklob. Erdei Anna 62 év, szervi szivbaj. Tancos Maria 2 év, vörheny. Szathmari Nagy Lajos 31 nap, höröglob. Józsa Matild 1 hó, születési gyengenség. Solyom János 65 év, tüdőgümőkör. Kispál Julianna 24 év, tüdőgümőkör.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: **Dr. MATEFFY FEREN**
Társ-szerkesztő: **BÁNYALVI LAJOS.**

Özv. Vladár Károly-nának a nagytökei állomás közelében levő 10 hold földje, a rajta levő újonnan épült gépházal, és egy 8 ló-erejű, jókarban lévő cseplőgéppel együtt, esetleg külön-külön is eladók. — Ertekezhetni Keresztes Nagy Imre I. tized 630. sz. alatti lakossal. 3—3

Legtökéletesebb arclisztító és széplő szer:

Akácia arc-crème 1 frt.

Akácia szappan 50 kr.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik **csúz és köszvény ellen a**

REPARATOR

A Szt. Rókus kórházban 136 eset közül 129 esetben teljes gyógyulást idézett elő. **Nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr.**

Köhögés és rekedtség ellen

paratlan szer a rendkívül kellemes ízű és teljesen ártalmatlan szerekből, u. m. hársfavirág, hársfaméz és cukorból készült

Hársfaméz csukorkák,

melyeknek doboza 25 kr.

Ezen szerek utánozk ellen törvényesen védre vannak.

Főraklár: **KRIEGER GYÖRGY**

Korona-gyógyszertára, Budapest, VIII., Kalvin-tér.

Kaphatók a gyógyszerertárban.

Köszönetnyilvánítás.

Ö Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala. 46

Általános Asbestárú-gyár.

Ö császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül megannyi előde az asbestalappal bélelt cipőkkel. Ö Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy labai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknek. Küldék egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbestalappal, ugyanannál a cipőszélnél s kint a külföldi.

Hisszük, hogy a vadászcipő ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetéttű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden láb-fájásom, úgy hogy -- azt hiszem lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

Tisztelő hiva: **WEKERLE SÁNDOR.**

Nincs többé láb fáras!

Övjük lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Sem tyúkszem. sem izzadó láb. sem borkeményedés. sem lábbágnat. sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr.

Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbestalappal bélelt lánya el.

Keltővasszagságú 1 frt 20 kr., egyszeri 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbestalappal bélelt kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállítottat.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítók, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Vizonteladónak megfelelő árendédmény.

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság.

Budapest. VI. Sziv-utca 8. sz. Egyedüli elárúsító raktár:

Hoffmann Jakab

dvat kereskedése Szentesen.

Alapított: 1888-ik évben.

Délmagyarország első legnagyobb kerékpár és varrógép
Főraktára

KEMÉNY LAJOS

Hód-Mező-Vásárhely

Fiókraktárak. Szeged, Arad, Gyula, Orosháza.

Bizományi raktár:

WELLISCH VILMOSNÁL, Szentesen,

Az ország egyedüli universalis kerékpár raktára, hol a világhírű
Naumann Germania, Helical Premier, Excelsior, Kayser, Meteor, Styria, Regent, Champion, Dürkopp,
Grützer, Adria, valamint a The. Monarch — DeLancey Mfg. Co. Limited és Light Cycle Co. amerikai
kerékpárok

olcsó-áron és kedvező fizetési feltételek és jótállás
mellett kaphatók.

Dús választék kerékpárreszek és felszerelési cikkékből.

Nagy választék mindennemű
VARRÓGÉPEK

Különösen figyelmébe ajánlom a n. érdemű közönségnek **Csizmadiá
Imre** urat, aki ez idő szerint nálam van alkalmazva, első rangú varrógép
gyakrabban varrógépek és biciklik javításában kitűnő szakismeretre tett szert.

Szakszerű nagy javító műhely.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A szentesi bor és hús fogyasztási-
adó bérlőség tudomására adja a t.
közönségnek, miszerint a **Szentesi
takarékpénztár** épület Szépe Ká-
roly nagy tőzsdéje melletti

Fő-Depójában

mindennemű kisüstőn főtt pálinkát
tisztán, a legjutányosabb ár mel-
lett szolgáltat ki, továbbá felhívja a
t. közönség figyelmét kitűnő minőségű
hegyi és kerti boraira, melyek val-
lódi és tisztaságáért a teljes felelősé-
séget elvállalja. 3—2

Egy liter bor ára 30 kr.
A pálinka literje 30 krtól eljebb.

Van szerencsém a t. közönség
tudomására hozni, hogy nálam só rak-
tár van, hol szép fehér kőszó és finom
darált konyhasó rendszeren kapható.

Tisztelettel:
Gyurica István,
görög udvar.

3—2

Lakbérbeadás.

Varga Imre kispiazi házában egy
négy szobás, egy három szobás és egy
két szobás lakás melléképületekkel
együtt ápril 24-től kiadó, esetleg azon-
nal is elfoglalható. 2—2

Hirdetmény.

Szentes város szolgálatában levő
rendőrök, kézbesítők, tűzoltók, hivatal-
szolgák és fertőtlenítő részére a f. év-
ben az alább felsorolt ruházatok és
lábbeliek szükségeltetnek:

- 25 drb. köpönyeg,
- 4 „ téli mente fehér báránybőr
béléssel,
- 9 drb. téli posztó nadrág flannel
béléssel,
- 7 drb. tavaszi posztó zubbony nyári
béléssel,
- 11 drb. tavaszi posztó nadrág
- 5 drb. téli posztó zubbony béléssel,
- 70 drb. vitorla-vászon blouz,
- 70 drb. vitorla-vászon nadrág,
- 46 drb. mici sapka,
- 47 drb. nyakkendő,
- 23 drb. karszalag,
- 2 drb. nemzeti színű kardbojt,
- 8 drb. nadrág bőrozés,
- 24 drb. kerek magyar kalap,
- 27 drb. báránybőr kucsma,
- 48 pár téli csizma,
- 48 pár nyári csizma.

Felhívom az ezek elkészítésére
vállalkozni kívánó iparosokat, hogy bo-
ritékba zárt és 50 kros bélyeggel el-
látott ajánlataikat, a vállalati összeg
10%-ának melléklésével és azon kijelentés
mellett, hogy a feltételeket
ismerik és azoknak magukat alá-
vetik, f. évi március hó 24 ik
napjának délutáni 5 órájáig hoz-
zám nyújtják be.

A határidőn túl érkező, vagy utó-
ajánlatok nem fogadottnak el.

A részletes feltételek alúlirott hi-
vatalában a hivatalos órák alatt meg-
tekinthetők.

Szentesen, 1899. évi márc. 8-án.

3—2

Novobáczky Győző,
gazd. tanácsnok,

986/ik. 899.

Póthirdemény.

A szentesi kir. bíróság mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, miszerint a csongrad-
megyei takarékpénztár végrehajthatónak. Kal-
mar Eszter Gyurmann István szentesi lakos
végrehajtást szenvedett elleni 110 frt s jár.
iranti végrehajtási ügyében 511/99. sz. alatt
kibocsátott árverési hirdetményben a szentesi
2096 sztkvben. A j. 2649 r. sz. a foglalt
ingatlanból Kalmár Esztert illető egy negyed
része s illetve a végrehajtási törvény 156
§-ánál fogva az egész ház és udvarra 1415
frt kikialtási árban ezen telekkönyvi hatóság
épületében 1899. évi ápril. hó 20 ik napjának
d. e. 9 órájára kitűzött árverés az 1881 LX.
t. c. 167 §-a alapján Székely L. dia és Eszter
végrehajtók érdekében is 115 frt tőkeköve-
telés és jár. kielégítése végett megtartani fog.

Kelt Szentesen, a kir. bíróság mint tele-
lekkönyvi hatóságnál 1899. márc. 3.

Katkics
kir. albiró.

Apaállatok eladása.

Nagyméltóságú Órgróf Pallavicini
Sándor úr mindszent-alygői uradalmá-
ban eladásra van felállítva:

3 drb. 3 éves és 12 drb. 2 éves
magyar tenyészbika

3 drb. 2 éves és 2 drb. 1½ éves
nyugati tenyészbika.

50 drb. ¾ éves, vérszen átment
szőke mangalicza tenyészkan.

Értesítést nyújt:
a bikák felől: B a s a József urad.
ispán, I r m a m a j o r, u. p. C s. - S á n d o r f a l v a ;

a kanok felől: K ó r ö s i József
urad. tisztartó H a n t h á z a, u. p.
S ö v é n y h á z a, Csongrádmegyében.

Kelt Cs.-Sándorfalván, 1899. évi
márc. 1-én.

3—2

Wolf János,
urad. főintéző.

Chicago

McCormick

Aratógépek

a legjobbak a világon
minden résztvevő arató-
gépversenyen első díj-
jal kitüntetve, kévekö-
tők és marokrakók

McCormick fűkaszalók, eredeti amerikai köszűrűkészületek,
szénagereblyék és széna-forgatók legjutányosabban beszerezhetők.

Müller és Weisz cégnél Budapest, VI., Gyár-utca 66.

15—3 Szentesi képviselő: **Szőke István.**

5688. tk. 898

Hirdetés.

Értesitem a t. építető közönséget, hogy — túlságos nagy fakészletem miatt — a deszka, épületfa, és léczeket mai naptól kezdve — egész épületre való fa vételnél, — készpénzfizetés mellett, tetemesen leszállított áron árúsitom.

Szentesen, 1899. március hó 12.
3--1 Székely József.

521

899.

Árverési hirdetmény.

A Mágocs községben f. évi február 28-án, bitangásba vett 2—3 éves 60 forintra becsült bika, mivel tulajdonosa mind ez ideig nem jelentkezett — a f. évi március hó 29-én délelőtt 10 órakor Mágocson, a község házában elfog árvereztetni.

Mágocs, 1899. március 8.
Nagy Akos, Varga Sándor,
bíró, jegyző.

2679|1898.

Hirdetmény.

Az 1894 évi XII. t.c. 29. §a értelmében megejtendő apaállatvizsgálásnak határidejéül f. évi március hó 22-ik napja tűztetik ki.

A vizsgálat a mondott napon d. e. 9 órakor, a külső vásártéri cédulához telken fog megejteni.

Felhivom ennélfogva mindazokat, kik apa-állataikat — u. m. bika, kan, kos — közös tenyésztési célra kívánják használni, hogy f. évi március hó 20-ig a gazdasági tanácsnoki hivatalban történő bejelentés után — a mondott időben és helyen vezessék elő annyival is inkább, mert tenyészigazolvány nélkülü apa-állataikat köztenyésztésre nem használhatják, s amennyiben ezen tilalom ellen véténének, a hivatkozott törvény rendelkezései szerinti érzékenyen meg fognak büntetve lenni.

Szentesen, 1899. március 9.
Dr. Lakos Imre,
polgármester.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szentes-védkéi takarékpénztár végrehajtatonak *Vida Juliánna Brazoratto Vinczéné* végrehajtást szenvedett elleni 300 frt tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbírósa területén levő Szentes városában fekvő a szentesi 3920 sztkjvben A. 7 2661 r. sz. a. foglalt ház és udvarra 600 frt-ban ezennél megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1899. évi márc. hó 16 ik napján d. e. 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság épületében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 sz.-át vagyis 60 frtot — készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi dec. hó 27 ik napján. Katkics, kir. aljbíró.

P S E R H O F E R J.

Vértisztító labdacso, ezelőtt általános labdacso neve alatt: ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacso csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Evízeket óta ezen labdacso általános elterjedésnek örveudenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található Számlatan orvos által ezen labdacso háziszert ajánlattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kölika, vértörlések aranyér, beltelenség és hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység és az abból eredő bajknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacso oly könnyen hatnak, hogy a legeszkélyebb fájdalematok sem okozzák, melynek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is bavehető.

Ezen vértisztító labdacso csakis a Pserhofer J.-féle, az a rany birodalmi almáéhoz címzett gyógy-szert árban, Bécseben, I., Singer-strasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül. Az összeg előzetes beklüdsénel bermentes küldéssel együtt: Egy csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

N. B. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacso a legkülönfélebb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kére-tik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névalírásával fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanízon aláírással vörös színben van ellátva.

A számlatan hálaíratból, melyet e labdacso fogyasztói a legkülönbözöbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vegyunk győződve, hogy azo-kat tovább fogja ajánlni.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer úr! Legyen olyan szives és küldjön nekem ismét 5 tekerést az Ön felváltatott vértisztító labdacsoiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmelyebb köszönetemet labdacsoi csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Flódnik mellett, 1887. szept. hó 13-én.

Tekintetes úr! Isten akaratá volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatásá ezennél megírom: En gyermekágyban meghaltam, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagybizalom van, hogy ezen labdacso engem is tökéletesen kifognak gyógyítani a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knific Teréz,

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt úr! A legforróbb köszönetemet mondok ezenél Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mon-

dott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztító labdacsoiból s azonnal állandó használatra folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinczettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz, 27-én.

Tekintetes úr! Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacso értéke felett és azokat, a hol csak alkalman nyílik a szenvedőknek legmelyebb fogom ajánlni. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására Önt ezennél felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilázia, 1886. október 8-án

T. úr! Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönhelem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacso nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi fű liqueur. Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/2 üveg 2 frt 60 kr., 1/4 üveg 1 frt 40 kr., 1/8 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs. gyors és biztos hatású leg-jobb szer, minden köszvényes és csúszó bajok, u. m.: gerinc-ágy bántalom, tagszaggyás, ischias, migraine, deges fofájás, főfájás, fűszaggatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalszam, Pserhofer J.-tól, egy üveg 50 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-tól. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült seb-re, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 krajcár. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapreparatumo. kitünő szer gyomor- és bélbetegségeknek, Kola-elixir vagy bor, 1 liter 8 frt, fél liter 1 frt 60 kr., 1/4 liter 85 kr.

Golyva-balszam, Pserhofer J.-tól kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajcár bérmentve 65 krajcár.

Élet-esszencia (prágai csöppek) Pserhofer J.-tól megírontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziszser. egy üveg 24 kr., 2 üveg 2 frt.

Utifüvedv, hurut, rekedtség, göröcs köhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

P S E R H O F E R J.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-tól. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns kiállított szelenczével 2 frt.

Általános tapasz Stendel tanártól. Útés és szárs által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjukac, sebet vagy gyúladt-mell vagy más líu bajknál, mint kitünő szer lón kipróbálva. 1 tégly 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só Bullrich A. W.-tól. Kitünő háziszser a rossz emésztés minden következményeinél u. m.: fűfájás, szédülés, gyomorgöröcs, gyomorhív, alanyér, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 forint.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzósszeg előre küldetik, nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva

Védve védjegy által. Védjegy utánázása szigorúan büntetettik k.

GYÓGYSZERÉSZ „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL“ BECSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A.